



BIBLIOTECARAT
139
N
12
NAPOLI

BIBL. NAZ.
139
N
12
PLATE 1

~~XX~~
~~XX~~

13/9

12

25





FACVLTATES
MAGISTRATVVM,
IVDICVM, ET OFFI-
CIVRVV VRBIS PLA-
CENTIAE ET STATVS.

Cum ordinibus seruandis tam in
administranda iusticia, quam
in signatura iustitiæ,
& grauæ.



PARMAE
Apud Seth Viortum
1558.



NEMO audeat imprimere, aut alibi
impressos uendere presentes hosce Or-
dines in dominio Placentiæ, & Pa-
ma intra spatium annorum quinque, sine licentia
Seth Viotti, sub poena amissionis omnium ope-
rum, & scutatorum quinquaginta auri, appli-
candorum ex una parte Fisco Ducali, & altera
accusatori, & dicto Seth.



OCTAVIVS FARNESIVS
PLACENTINORVM ET
PARMENSIVM DVX.



VPIENTES Nos ante omnia vt iustitia,
quæ est principale fundamentum Ciuitatis,
& quam tantopere Principes prestare de-
bent, administretur summa cum diligentia
atq; integritate vt æquum est: atq; vt intro-
ducatur forma quædam gubernandi ac-
commodata qualitati Nostræ huius domi-
nationis: nec ignorantes præter incommoda, & impensas,
quam inuiti generaliter Populi omnes litigandi causa exeat
extra domos proprias: post multam deliberationem hac super
re habitam, decreuimus formare Magistratum, Officia, & Or-
dines hosce, qui sequuntur. In primis igitur formamus,
& erigimus in Vrbe Placætia Magistratû vnum quatuor Iuris-
consultorum quod IUSTITIÆ CONSILIUM appelletur:
qui iudicabunt causas omnes ciuitatis, territorii, & locorum
separatorum, aliorumq; , quæ munera, atq; onera sustinent in
Placætia, & cû Placætia: quæ causæ aut cognoscuntur, aut co-
gnosci solitæ sunt, aut cognosci debent in hac Vrbe. In quo
Magistratu erunt vnus Prætor, Auditores duo causarum Ci-
uilium, & quartus Auditor causarum Capitalium: cum au-
thoritatibus, & iurisdictionibus infrascriptis.

A ii

DE PRAETORE.



OLVMVS, & decernimus vt PRAETOR fit Princeps, & caput aliorum: atq; vt curam habeat rerum politicarum, victusq; ciuilis: vt tractet, atq; administret cum Decurionibus, siue Antianis: cum Consilio publico, ac communi: & cum quibuscunq; aliis, omnia negotia publica, quæ sunt solita tractari, & administrari à Gubernatoribus tempore, tam Patris nostri, felicitis memoriæ, quam nostro. Vt Consilium sine eius interuentu, & consensu fieri non possit. Vt procuret, & prouideat vt Ciuitas continenter abundet granis, carnibus, & aliis rebus ad victum necessariis. Vt annona, commeatus, merces, cunctaq; venalia, vendantur sine falsitate, sine fraude, iusto pretio, iustisq; ponderibus, ac mensuris. Vt viæ publicæ, pontes, flumina, aquæ ductus, fossæ, aggeres, & aquarum claustra reducantur in statum suum perfectum, in eoq; conseruentur. Vt in fabricandis ædificiis nouis, seruetur decorum Ciuitatis. Vt quæ sint, vt conuenit, distributæ: nec vsurpentur ab aliquo: & habeant cursum suum, sine damno alicuius: & deniq; in omnibus his casibus, si qua forte inciderit controuersia vt procedatur summarie quemadmodum ipsi Prætori melius videbitur: declarantes tamen in litibus aquarum, quæ requirunt ordinem iudiciarium, vt cognitio earum pertineat ad Iudices Ciuiles. Et quoniam sci-
mus super rerum abundantia, aquarum, viarum, & ornatus Ciuitatis, præpositos esse Curatores, & Magistratus proprios: non intelligimus hac nostra constitutione, illorum facultati quicquæ derogari: sed volumus vt Prætor non solum communiceret cum his omnibus, sed etiam his omnibus tanquam superior, ac cognitor præsit: atq; vt potestatem habeat puniendi Ministros, ac Magistratus quoscunq; reperierit in officiis suis reos, ac delinquentes. Vt suo, ac Consilii totius nomine possit emitte omnia edicta, quæ solita sunt emitti tempore nostro à Gubernatoribus, & alia quæcunq; ei videbuntur oportuna: & animaduertere in omnes quicumque deprehenduntur in fragranti crimine contrauenientes dictis edictis. Vt in Ciuitate (si quid forte patrabitur delictum, aut alicuius casus interuenerit, qui indigeat subita, & extraordinaria prouisione) iu-

beat conuocari totum Consilium: quo cum representabit personam nostram: ac puniat, castiget, mulctet, omnesque illas prouisiones faciat, quas Nos, si adessemus, facere possemus nostra auctoritate. Vt habeat cognitionem omnium causarum, inter Feudatarios, & Subditos illorū: & præterea etiam causarum earum, quæ egebunt celeri, ac subita prouisione, inter quoscunq; alios, & dictos Feudatarios. Quam expeditam prouisionem volumus, ac precipimus vt perficere teneatur spatio dierum vincti continuorum. Et si in dicto temporis spatio expedire nō poterit, vt eas causas remittat ad Auditores causarū civilium. Si causæ quas cognoscet inter Feudatarios, & eorū Subditos requirent ordinem iudicarium: & eorum summa sit infra scutatos quadringentos, eas cognoscet, & decideret solus. si excedent eā summā, rursus cognoscet solus, sed decideret simul cum sententia vnius duorum Auditorum, qui à partibus nominabitur: & in casu discordiæ, qui eligatur à Signatura: illo tamen excepto, quod dicitur infra in capite de Consilio. Idem Prætor, & Auditor, quatuor diebus antequam prætereat instantia (cuius statum volumus à Tabellione partibus ad omnem illorum petitionem significari) tenebuntur vnā conueniri, & causam soluere. Et si forte discordes erunt inter se, discordiam suam significabunt Secretario Consilii: à quo volumus hanc discordiam notari in actis, atq; vt ipsi hac in re plena fides adhibeatur. Deinde Prætor subito accerset alterum Auditorem Civilem, & ambo intra duos dies continuos illum instruent de rationibus, quibus mouebitur vterq; ipsorum. Ille vero intellectis eorum rationibus, infra dies duodecim continuos, à die quo accersitus fuerit, quid sentiat, in manu Tabellionis similiter exhibebit. Interim vero dum hoc agetur, in duodecim illis diebus instantia manebit suspensa, neq; tempus vllum partibus præteribit: ac postremo sententia pronuntiabitur secundum opinionem illam, in quam duo simul conuenisse reperientur. Quod si forte acciderit, vt essent tres opiniones diuersæ (quod tamen raro vsu veniet) de eo Nos certiores facient, vt prouideamus quemadmodum nobis videbitur oportunum: quo in casu nec tempus vllum, nec instantia præteribit, donec à nobis prouisio impetrabitur. Vt cognoscat, ac determinet summarie, & de plano, sine figura iudicii, sola facti veritate inspecta, causas omnes, in quibus agatur de mercedibus, de locationi-

bus domorum, de re miserabilium personarum, locorum piorum, & peregrinorum: idq; vsq; ad summam centum scutatorum: & quascunq; alias, cuiuscunq; generis fuerint, aut personarum, intra summam scutatorum viginti quinque, ubi intentatur actio personalis, aut impleretur officium iudicis. Atq; in dictis causis vt possit, ac valeat cogere partes, si presentes fuerint in dominio, vt compareant personaliter, si ei veritas ab ipsis melius quam ab aduocatis videbitur posse extrahi. Nec liceat in his casibus cuiquam appellare, aut dicere de nullitate: sed possit, si voluerit ea pars, contra quam fuerit terminatum, confugere ad Principem, aut ad Consilium intra quatuor dies continuos, ab eo die quo Prætoris ordinatio fuerit significata parti condemnata, aut ipsi presentata, aut ad domum, aut quocunq; alio modo ad eius notitiam peruenerit: sic vt in spatio viginti dierum continuorum possit procurare, & impetrare reuocationem eius, quodcunq; à Prætore fuerit ordinatum. Transactis autem dictis diebus, querelam omnis, & refugium intelligatur sopitum, & desertum: quo in casu poterit Prætor liberè procurare vt ordinatio sua executioni mandetur. In omnibus causis locationum, & aliarum summarie expediendarum, vt supra dictum est, si qua forte causa non ita possit expediri summarie, vt Nos cupimus, sed necesse esset super ea processum facere: tunc Prætor non seruata instantia ordinaria, constituet dilationem paribus quæ ipsi videbitur conueniens ad probandum: quo die transacto, postea intra dies decem continuos vt tardissime, tenebitur proferre sententiam: & si præteriret tempus instantiæ ordinariæ, volumus vt tempus ipsius causæ intelligatur desertum. In causis, quæ requirent ordinem iudicarium, obligatus erit Prætor ante sententiam prolatam, exhibere parti petenti causas quæ mouerunt ipsum ad dubitandum contra iura sua: & eodē die, quo sententiam tulerit, teneatur breuiter, & summarie, in manu Tabellionis causæ præbere rationes, quibus ad ita pronuntiandum fuerit impulsus, vt Tabellio earum exemplum partibus exhibere possit: hac tamen conditione vt sententia, vel quia causa, vel causæ expressæ falsæ sint, nullo pacto possit dici nulla. Poterit tamen Prætor emendare sententiam suam definitiuam, aut quæ definitiuæ vim habebit, quemadmodum dicitur in Capitulo de Auditoribus. Dabit autem Prætor in causis, quæ ordinem iudicarium requirent, audientiā diebus iuridicis,

iuridicis, mane: hora, & loco sibi præscribendis: in aliis vero qualibet hora ordinariè, exceptis diebus feriatis in honorem DEI, in quibus etiam poterit expedire omnes illas actiones, quibus differendis periculû imminet, & ius cômune permittit.

DE DVOBVS AVDITORIBVS CIVILIBVS.



DV O Auditores Ciuiles (tanquam Ministri, & Magistratus, quibus à Nobis spetialiter iurisditio demandata est, & vterq; ipsorum in solidum) habebunt cognitionem in prima instantia omnium causarum ciuilium, cuiuscunq; fuerint summx, ac qualitatís: siue sint Feudales, siue aliæ, etiam comprehensæ in Decreto maioris Magistratus: exceptis tamen illis, quarum cognitio his constitutionibus attribuetur, Prætori, aut Consilio, aut Camerariis, quæ cognoscuntur, et decidentur, quemadmodum fuerint distributæ. Non poterunt tamen nec ipsi, nec Prætor, virtute horum ordinum, intromittere se in causas eorum, qui subditi sunt vel Dominis Feudatariis, vel Nobis ratione locorum per Nos quomodocunq; acquiritorum, vel acquirendorum: nisi in casibus cõprehensis in Decreto maioris Mag. Quolibet die iuridico sedebunt vicissim alter altero die: sic tamè vt actus oēs, qui apud alterû fiēt, valeāt, ac si apud utrûq; facti essent: atq; vt hoc etiã locû habeat in causis, vni ex eis soli delegatis: earumq; citationibus, præceptis, & aliis actibus, exceptis tamen sententiis definitiuis, aut quæ vim definitiuarum haberent, quæ erunt ab ambobus subscribendæ, ac signande, satis erit, si subscriptæ fuerint, ac signatæ ab altero ipsorum. Expeditis, & absolutis processibus Tabellio (nisi forte partes, earumvè legitimi procuratores conuenirent in vno ex dictis Auditoribus, nam in tali casu processus illi dabitur, & ipse erit Iudex) eos exhibebit Prætori, qui eos forte diuidet inter dictos duos Auditores Ciuiles æqualiter: assignando ex causis tam scutorû quadringetorû, & infra, quam quæ dictâ summâ excedunt, tantam portionem vni, quantam alteri: sic enim & partibus satisfiet commodius, & labores ordinariè pares distribuentur, & causæ maiori cû facilitate expedientur: & ab eo

(non quem pars altera præueniet) sed quem fors (quæ nemini causam præbet suspicandi) eliget. Nec poterunt dicti Auditores vlla ex causa recusari tanquam suspecti, Nos enim si quis forte casus inciderit consideratione dignus, ei subito provide-
re poterimus. Causas, quæ non excedent summam lictatorum quadringentorum, poterunt decidere soli: si excedent eam summam, etiam si essent delegatæ, ille, coram quo agitabitur processus, vel forte, vel communi partium consensu datus, vel etiam Principis rescripto delegatus: eas referet, ac decideret una cum sententia alterius Auditoris socii, tum ambo simul sententiam subscribent: & quatuor diebus antequam transeat instantia (cuius statum volumus à Tabellione illis significari ad omnem ipsorum petitionem) obligati erunt conuenire simul pro resolvenda causa: & si discordes erunt, discordiam suam significabunt Secretario Consilii, ut eius mentionem faciat in actis, & ipsam notificet Prætori, qui statim conuocabit Auditores, & spatio duorum dierum continuorum intelliget rationes utriusque: tum rursus spatio decem aliorum, eodem modo continuorum, tenebitur patefacere quid sentiat: instantia interim per hosce duodecim dies suspensa manente, & tempore nullo currente. Ex Auditorum autem opinionibus illa præualebit, quæ cum Prætoris sententia concurrerit, & secundum illam sententia pronuntiabitur. Si forte essent tres opiniones diuersæ, Nobis significabunt, qui providebimus, prout Nobis conuenire videbitur: quo in casu nullum nec tempus, nec instantia pertransibit donec à Nobis prouisio fuerit impetrata. Præterea iidem tenebuntur ante sententiam latam dare in scriptis parti petenti, dubia, seu causas ut vocant motiuas. Eodemque die, quo sententiam tulerint rursus obligati erunt, breuiter, ac summarie in manu Tabellionis causæ, exhibere rationes omnes, quibus adducti fuerint ad iudicandum, ut earum exemplum partibus Tabellio dare possit: sic tamen ut sententia quamuis causa, vel causæ expressæ falsæ sint non possit dici nulla. Poterunt etiam dicti Auditores intra sex dies continuos à die datarum rationum partibus citatis, addere, mutare, corrigere sententias definitiuas, aut quæ vim definitiuarum habebunt, quemadmodum ipsis videbitur iustitiæ conuenire: & omne illud quod intra dictum tempus mutabunt, addent, diminuent, & corrigent, id erit quod habebitur, & vere exister pro sententia proueniata.

Quod

Quod si alter ipforum solus sententiam tulerit, is solus eā corriget: si cum voto alterius, similiter cum voto alterius, qui pronuntiauerit emendationem faciet: & si discordes erunt, idem seruabitur quod supra in casibus discordiæ dictum est. Quod si sententiæ forent latæ in fine Magistratus dictorum Auditorū volumus vt intra dictum tempus facultatem habeant addendi, & emendandi sententias suas, non aliter ac si in Magistratu adhuc essent: hac tamen conditione, vt intra hoc tempus quod ad addendum, emendandumq; sententiam conceditur, scriptura nulla produci queat. Eādenq; facultatem addendi, & emendandi sententiam suam intra sex dies concedimus Prætori, cū eisdem conditionibus, si eam tulerit cum voto aliorum, vt emendet cum voto aliorum: & si erit discors, illud idem fiet, quod obseruari debet, cum ei pronuntiandum est cum voto aliorum qui discordes sunt. Appellationes autem (pronuntiata sententia iis, quibus diximus, modis) interponentur intra spatium quatuor dierum iuxta formam Statutorum, cum clausula, Quatenus nō corrigatur, nec mutetur: Quæ clausula tacite sub intelligatur, etiam si expresse non fuerit apposta. Et si qua forte emendatio fiet, ille in cuius præiudicium adiunctum, aut mutatum quid fuerit, poterit eodem modo intra dies quatuor, iuxta formam Statutorum, appellare. Coram ipsis Auditoribus obseruabitur instātia, & mos procedendi solitus obseruari in iudiciis ordinariis: & prima instātia erit quadraginta dierū legitimorum, siue vtiliū: & omnia acta, & actus qui fiunt coram ipsis, aliove quocunq; Iudice, aut Magistratu à Tabellione scribantur statim, aut si pars altera vellet dare scripturas notatas, vt tollatur abusus ea, quā usurpari audimus, dandi scripturas, vt vocant, in præsentia: sancimus vt partes, vel eorum procuratores exhibeant eas Tabellioni intra sex dies continuos, vt tardissime, hoc est, intra tres dies qui primus actum conficiet, & intra alteros tres ille qui postea replicabit. Transactis autem respectiue dictis tribus diebus, Tabellio sub pœna falsi, non possit eis ascribere diē, & horā, nisi quo, & qua fuerint exhibite: Et quoniam publice interest, vt lites extinguantur, nolumus vt expeditio causarum differri possit vltra instantiā Statutorū amplius tres menses: siue id fiat per prorogationem, siue per suspensionem de consensu partium, siue quocunq; alio modo: Nos enim si quis inciderit casus, qui hac suspensione egeat, ei statim prouiderē poterimus. Præterea nolumus vt causæ quæ

committuntur summarie, simpliciter, sine strepitu, & figura iudicii, possint durare, aut protrahi longius quam causæ ordinariæ, & instantia earum pereat, quemadmodum instantia ipsarum causarum ordinariorum. Interponent singuli ipsorum decretum emancipationibus, adoptionibus, contractibus minorum, tutelis, curis, & quibuscunq; aliis actibus voluntarie iurisdictionis, in quibus iudicis decretum requiritur. Primis quibusq; mensium diebus, visitabunt detentos in carceribus, vnâ cum Aduocato, & Procuratore pauperum, aliisq; super ea re deputatis. Et pridie dictæ visitationis Custos carceris, & custodiæ publicæ, sub pœna viginti quinque scutorum auri, curabit ut in Platea in loco frequentiore ponatur Tabella, in qua scripta sint hæc verba,

CRAS ERIT VISITATIO CARCERATORVM.

DE AVDITORE CRIMINALI.



CAPITALIS Auditor habebit cognitionem causarum omnium Criminalium, & damnorum datorum. Non poterit condemnare pœna, neq; mortis naturalis, aut ciuilis, neque mutilationis membrorum: nec absolueret in dictis casibus, nisi prius referat ad Consilium, & habeat sententiam illius. Relatio debet esse in scriptis, & subscripta à Fiscali generali, & in eius absentia à Fiscali particulari loci, si erunt eiusdem opinionis. A sententiis Auditoris Capitalis, si qua erit, à qua liceat appellare, seruata forma Breuium, & ordinum, qui in præsentia obseruantur, ea committetur toti Consilio, exceptis semper sententiis latis in causis damnorum datorum, in quibus si licebit appellare, appellationes committentur vni cuiuspiam Doctori ex Collegio, vt in præsentia sit.

DE APPELLATIONIBVS.



APPELLATIO à sententiis, quæ ferentur ab vno dictorum, hoc est, à Prætoribus, vel ab Auditore committetur in Collegio Doctorum, ac iudicium ex more per Prætorem, qui erit noster specialis commissarius, & executor in committendis huiusmodi appellationibus,

& nullitatibus. Appellatio sententiæ latæ à duobus Auditoribus vel ab vno Auditorum, & Prætorè simul, vt supra committetur duobus Doctõibus ex Collegio confidentibus; & si inter eos in decidendo erit diuersitas opinionum, addetur, & committetur vni cuiuspiam alteri ex Collegio confidenti. Qui Doctores ex Collegio, cum erunt iudicaturi, tenebuntur in qualibet causa sibi commissâ, siue ea appellationis sit, siue alterius generis exhibere, in scriptis ante sententiam latam dubia, siue, vt vocant, motiua, partibus ea petentibus: & post sententiam latam consignare rationes, quibus moti erunt ad pronuntiandum, vt supra dictum est de Prætorè, & Auditoribus. Si sententiâ erit conformis primæ, non licebit amplius nec appellare, nec dicere de nullitate iuxta formam Statutorum.

DE CONSILIO IUSTITIÆ.



CONSILIVM totum vnâ congregatum representabit personam Nostram, & in loco sibi designato dabit audientiam publicam semel in Hebdomada, die Iouis: & si is feriatus esset in honorem DEI, postero die nõ feriato in eundem DEI honorem. Decreta, quæ faciet in dicta audientia pronuntiabuntur à Prætorè nomine ipsius Consilii. Sedit Prætor in medio Auditorum, vt cum acciderit in audientia possit intelligere sententiam omnium. Coram ipso Consilio cessabit omnis strepitus, non loquentur vlli, nisi Aduocati, & Procuratores idonei, & approbati: qui Procuratores in conspectum Consilii non accedent nisi rogati. Respondebunt Procuratores Procuratoribus, & Aduocati Aduocatis. Qui volet tractare causam aliquâ in audientia cum Aduocatis, is certiore faciet partem aduersam, vt ipsa quoq; cum Aduocatis suis instructa venire possit. Eribi cõsisteretur ea reuerentia, & honore, qui Maiestatem Principis deceat. Dictum Consiliũ cognoscet omnes causas, quæ vertuntur inter Dominos Feudatarios, & Nos: exceptis illis, quæ pertinent ad redditus nostros, quas Camerarii nostri cognoscunt. Cognoscet, & decider causas summarie, simpliciter, de plano, bona fide, & sola facti veritate inspecta. Poterit immiscere se in omnibus casibus tam civilibus, quàm capitalibus, qui quidem egebunt subita, & extraordinaria prouisione.

Cognoscere querelas, quas Nos cognoscere possemus contra Feudatarios, & Magistratus, siue Ministros illorum, quemadmodum etiam Prætor potest. Audire omnes causas, quæ habiles sunt ut sine processu terminentur, quæ quidem in re volumus acquiescere conscientie illius, dummodo dictis causis finem imponat in tribus audientiis: Quod si ultra prorogaretur, eas Auditoribus civilibus remitti volumus terminandas via ordinaria. Simulq; prohibemus ne dictum Consilium possit auocare ad sese vllas causas, aut immiscere se in illis sine expresso Mandato Nostro, nisi quatenus comprehensum est in præsentibus constitutionibus. Corriget omnia grauamina, quæ Prætor, & ipsi Auditores particulariter, aut alii Iudices appellationum facere possent: & ille ex Auditoribus, qui proponetur fecisse grauamen aliquod, secedet donec de ipsius grauamine disputabitur. Ordinamus tamen ne sub prætextu grauaminis confugi possit ad Consilium in casibus vbi ex forma Statutorum non licet appellare ab interlocutoria. Si quis forte in his, aut aliis casibus ad Consilium calumniose confugerit, Consilium pro calumnie qualitate, & causæ, & personarum conditione, recurrente multare teneatur. In litibus pendentibus coram quouis Iudice, si inciderit, aut emerget aliquid, quod virtute Statutorum non sit reseruandum in finem litis, & in quo Iudex dubitet: pars ea, quæ expeditionem quæret, poterit curare ut pars altera citetur ad Consilium, quod tanquam supremus Magistratus, & representans personam Nostram, subito interloquetur, statuens quod non auderet decernere Iudex solus: quo facto, causa remanebit, & continuabitur coram Iudice suo. Vbiq; reperiet calumnias Procuratorum partium, & Aduocatorum, condemnabit eos grauissimis multis, applicandis pro dimidia parte Fisco, pro altera dimidia, parti. Idemq; fieri volumus à Prætore, Auditoribus, & Doctoribus Collegii tam in sententiis definitiuis, quàm ante in causis, quæ particulariter coram ipsis pendent. A qua multa imposita etiam particulariter à dictis Prætore, Auditoribus, & Doctoribus Iudicibus non poterit appellari. Poterit quidem ille, qui multatus fuerit intra sex dies continuos à die quo ipsi multa fuerit intimata, vel personaliter, vel ad domum habitationis suæ, recurrere ad Consilium: sed si querela reperietur calumniosa, soluet multam triplicatam, applicandam ut supra dictum est.

pro dimidia parte Fisco, pro altera dimidia, parti: vt ab exemplo illius discant alij nō calūniari, & litigare ea religione, quæ conuenit & Christianis, & Ciuibus victuris in ciuitate bene instituta, & gubernata. In omnibus gratiis homicidiorum, aut cuiusuis alterius delicti, vbi ingereretur pœna corporalis, nisi pœna corporalis esset imposita edictis, & bannis, vt dicunt, præter dispositionem Iuris cōmunis, & Statutorum, ad terrorem: volumus vt qui gratiam impetrauerit, intra decem dies continuos à die impetrationis gratiæ, teneatur eam præsentare Cōsilio, & sese in carcerem cōstituere, atq; ita in carcerem cōstitutus, probare, & verificare omnia, quæ in Supplicatione fuerint expressa. Quæ verificatio, & probatio facienda erit citato Fisco coram illo ex Consilio, qui à Prætorē deputabitur. Atq; ipse deputatus referet, ac leget Consilio probationes illas, sic vt gratiæ impetrator non possit frui gratia impetrata, donec declaratum fuerit à Consilio, omnia narrata in Supplicatione, esse vera. A' sententiis, decretis, ordinationibus, & prouisionibus à Consilio factis, siue in prima; siue in alia quacunq; instantia, non possit appellari, aut dici de nullitate, sed omnino executioni mandentur. Poterit tamen qui prætetendit se grauatum intra sex dies continuos à die intimationis dicti grauaminis, aut notitiæ quomodocunq; aliter habitæ, confugere ad Nos, & petere reuisionem: quam si vna tantum extaret sententia Consilii, aut alterius Iudicis in fauorem petitiæ reuisionem, quæ à Consilio fuisset reuocata, volumus expediri, & committi eidē Consilio: parito prius iudicato, & missa executioni sententia: factōq; deposito apud Secretarium Consilii quinquaginta scutorum aut plurium, aut pauciorum, prout Nobis videbitur. Qui applicabuntur Fisco, in eum euentum, si petitiō reuisionis iudicabitur iniusta. Si vero sententia Consilii foret confirmatoria alterius cuiuspiam sententiæ, in eo, in quo erit confirmatoria, negamus dictam reuisionem. Causarum, quæ requirent ordinem iudiciariū, & quæ à Consilio cognoscuntur, primus actus expedietur coram Consilio: postea processus (vt commodius expediantur causæ) poterit institui coram Auditoribus ciuilibus, iis diebus, quibus audientiā prestabunt; & valebunt actus perinde ac si coram Consilio facti essent. Quod si forte acciderit vt altera partiū peteret, vt differretur expeditio alicuius actus ad audientiā Consilii, differrent quidem: sed Consilium si

inuenerit actum, qui erat conficiendus, esse sine difficultate, & modice momenti, petitionemq; huiusmodi non fuisse nisi causa differendi, & interponendi temporis, condemnabit dictam partem grauissimæ multæ. Ad extremum instructo, & completo processu, ille ex Auditoribus postea (cui fors eueniet) referet causam in Consilio: ac ne possit esse error in facto, vocatis partibus cum processu coram posito formabit vnum factum tale, & iubebit ipsum subscribi à partibus, aut à suis Procuratoribus: cogendo eos ad dictam subscriptionem capitis pignoribus, aut aliter, prout ipsi melius videbitur. Deinde proponet dictum factum in Consilio, & Tabellio eum registrabit in actis causæ. Postremo pronuntiabitur secundum sententiam plurimū sed Consilii totius nomine. Si forte aliquis ex Auditoribus decessit aut morbo, aut absentia, aut alio quopiam impedimento, reliqui tres representabunt totum Consilium. Deficientibus autem duobus dictis de causis, Cancellarius status interueniet, qui etiam interuenturus est in aliis duobus casibus, ut infra in eius capite dicitur: & illi tres Consilium representabunt. Relator cum volens referre, & proponere causam in Consilio, tenebitur quatuor ante diebus significare, & exprimere diem partibus, ut possint admonere, & informare Consilium, pro ut ipsis necessarium videbitur. Ad conferendum, & resolvendū inter se causas, quæ erunt in Consilio congregabuntur (donec à Nobis destinabuntur dies prædicti) illis diebus, quibus Prætor eos vocabit. Cum occurrerit aliquis casus, qui egeat prompta & extraordinaria prouisione, conuenient subito cum erunt vocati nomine Prætoris in domicilium eius, & ibi resoluent quantum ipsis conuenire videbitur. Volumus ut Iurisconsulti, quibus mandabitur hic Magistratus minimum sint Doctores decem annorum, & non priuilegio facti, sed Doctores creati examine rigoroso in vniuersitatibus approbati: & teneantur ostendere priuilegium sui Doctoratus, antequam ineant Magistratum: ut sint homines bonæ vitæ, boni nominis: qui nunquam fuerint condemnati in aliquo syndicato: qui exercuerint alios Magistratus, & sint extranei: sed ita tamen ut Parmæ sit semper vnus Placentinus, & Placetiæ vnus Parmensis. Inter ipsos Auditores præcedent semper illi, qui prius insignia Doctoratus acceperint: Doctoratu iunioris in Consilio primi suam dicent sententiā. In hoc Magistratu nemo remanere poterit amplius tres annos,

tres annos, præterquam quod in hac prima electione volumus ex eis, qui fuerint Prætores, & Auditores ciuiles vt vnus, ultra tres annos, remaneat menses decem & octo: & transactis mensibus decem & octo, vocetur alius in eius locum, qui postea nõ manebit amplius tres annos: atq; ita triennium illius non incipiet nisi in dimidiato tempore vnus Magistratus, nec finietur nisi in dimidiato tempore alterius: & hoc modo Magistratum hunc semper volumus continuari. Id quod ad id inferuiet, quod & in Consilio semper erit aliquis instructus: & in appellationibus, quas cognoscer Consilium, erunt serè semper tres, qui non dederint votum suum in prima sententia. Et propterea volumus vt transacto hoc primo triennio enim vnus ex eis, qui eodem tempore ingressus fuerit in Magistratum, erit Prætor, & oportebit capere votum ab vno Auditorum ciuiliu, vt capiat ab alio, qui non ingressus fuerit cum eis in eundem Magistratum. Quilibet ex ipsis Doctoribus, excepto Auditore criminali, erit Prætor annum vnum: & erit primus, qui Doctor fuerit primus: & si erunt Doctores facti eodem tempore, & die, vt non possit discerni prioritas temporis, prouentior ætate erit Prætor. In principio Magistratus quilibet ipsorum iurabit inter alia in manu Nostra, se se sine vlla acceptione personarum, aut quouis alio respectu, administraturum iustitiam: & expediturum causas in termino instantiarum præscriptarum: mulctaturu Procuratores, & Aduocatos, & partes, quæ litigabunt calumniose: & non accepturum vllas candelas, aut sportulas. Tenebitur quilibet ipsorum, intra tempus instantiæ præfixæ, pronuntiare sententiam: & quolibet primo die mensis dare, aut mittere Nobis notam numeri sententiarum, quas tulerint: vt possimus cognoscere, quis ipsorum diligentius vacet expediendis causis, & aliquo præmio eorum, qui laborauerint diligentiam, remunerari. In fine Magistratus eius quod quisq; vnus, duo, aut tres simul egerint (non tamen Consilii nomine) syndicati: subiicientur, de dolo malo, & circumventione. Actiones Prætoris, in quibus procedere poterit sine processu, & actiones Consilii indistincte, non erunt obnoxie syndicati: quia si Consilium faceret aliquod grauamen (quod semper difficillime sumus credituri) Nos facile prouidere poterimus: quemadmodum etiã ipsum Consilium in grauaminibus, quæ à Prætore fierent, poterit prouidere, Prætor solus accedet ad

audientiam nostram quotidie, alii vacabunt expeditionibus
causarum, nec accedent, nisi cum habebunt negotia, vt sit ne-
cesse colloqui nobiscum, aut erunt vocati.

DE CANCELLARIO STATVS,



INSTITVIMVS etiam officium vnum, siue
Magistratum Cancellarii status, in quo volu-
mus habere Doctorem vnum optimis quali-
tatibus præditum, qui semper sit commoraturus
in Consilio, primo cum duo ex Auditoribus
deessent, aut per absentiam, aut per morbum, aut per aliud
quodpiã simile impedimentum. Deinde cum vota Auditorũ
essent contraria, & paria: postremo etiam in causis apellationũ
commisiss Consilio, in quibus Prætor, propter disparitatem
sententiarum inter Auditores, dedisset votum in prima instan-
tia, & hoc in casu, quo Prætor adhuc esset in officio, tunc cum
pronuntiabitur in dictis causis apellationum. Proficiscetur
ad visitationem Carceratorum. Scribet manu sua in fine Sup-
plicationis hoc, Vidit Cancellarius. Interueniet vnã cum
Magistris nostris reddituum in Camera. Studebit generaliter
vt res status secundum ordines debitos procedant.

DE FISCALI.



VOLVIMVS vt in hoc statu nostro sit Fiscalis
vnus generalis, qui sit extraneus; & Doctõr
minimum decem annorum: qui erit procura-
tor noster in omnibus causis nostris Camera-
libus, Fiscalibus, & totius patrimonii, quod
habemus in nostro hoc statu. Interueniet in
Signatura de gratia. Nemo carceratus detentus ex causis
criminalibus poterit relaxari, nisi mandatum relaxandi erit
subscriptum à Fiscali: præterquam si Auditor criminalis dice-
ret, Relaxetur, non obstante quod Fiscus non subscripserit,
quia fuit requisitus, & recusauit. Quo casu confidimus Audi-
rem motum iri rationabiliter, & semper eius rei rationem red-
diturum

diturum esse. Requisitio autem ea facienda erit à Tabellione, qui rogauerit mandatum de relaxando: ac de ipsa requisitione, & reculatione credetur ipsi Tabellioni. Item providebit vt processus Criminales inchoentur temporibus debitis, & iustè, atq; vt sine fraude expediantur. Vt qui tenentur denunciare delicta, diligenter indagent, & denuntient: & si fuerint negligentes, vt puniantur. Vt pœnæ, & mulctæ exigantur. Vt bona Fisco addicta, non disperdantur: & vt delicta, castigentur. Vt iura Cameræ non occupentur, & vt occupata recuperentur. Descriptiones bonorum inquisitorum, visitationes mortuorû, ac vulneratorum fient interueniente Fiscali, aut eius mandato. Capitaneus Deuietus, Dariarii, eorumq; Ministri, præter denuntiationem fraudati vectigalis circumuentionum, ac fraudû inuentarum, quam facient Magistris reddituum, particulariter etiam certiore facient ipsum Fiscalem, vt cõtra delinquentes illos debitam prouisionem facere possit. Intererit examini bus testium, & informationibus, quæ capiuntur cõtra Reos. Subscribet se relationibus, quas faciet Auditor criminalis in Consilio, si cum eo concordabit: sin erit dissentiens, in scriptis ponet causas dissensionis, & Consilium admonebit. Eandem facultatè habebunt Procuratores Fiscales particulares Ciuitatis, & eius districtus, in quo erunt deputati: excepto quod non poterûnt subscribere se nec in relationibus Auditoris capitalis, nec in Mandatis relaxandi, nisi absente Fiscali generali ab ea vrbe, vbi relationem, vel relaxationem fieri contingeret. In casibus grauibz homicidiorum, & vbi pœna capitalis, aut alia quæpiã maior ingeretur, tenebitur Fiscalis particularis admonere, & cõferre cum Fiscali generali, vt simul cum ipso Fiscali particulari interuenire possit, & providere, quemadmodum sibi expediens vi debetur.

DE ADVOCATO FISCALI.



FISCALIS Aduocatus intererit visitatione Carcerum: & interueniet in Camera: eiq; Procuratores Fiscales communicabunt omnes causas, in quibus necesse erit respondere de iure, & ipse tenebitur scribere, & satisfacere Iudicibus in dubitationibus, quas habebunt contra Fiscum.

DE MAGISTRIS REDDITVVM.



VOLUMVS vt causæ omnes Camerales tractentur coram Magistratu reddituum : atq; vt Magistri reddituum sint duo, vnus Placentinus qui Placentiæ commoretur: & alter Parmensis, qui Parmæ. Item vt vterq; sit generalis, sic vt Placentinus cum erit Parmæ, & Parmensis cum Placentiæ, debeat interuenire in Magistratu. Magistratus in ea Vrbe, in qua Nos erimus, aut Nobis absentibus, vbi maior pars Cameralium aderit, congregabitur bis in hebdomada, interdiu post prandium die Martis, & die Sabbati: & audientiam dabit in loco à Nobis assignato. In Magistratu interuenient in vtraq; harum Ciuitatum Magistri reddituum, Noster Thesaurarius, Aduocatus fiscalis vtriusq; Ciuitatis, & Fiscalis generalis: qui si forte abesset, in locum eius succedet Procurator fiscalis particularis Ciuitatum. Ibidem interuenient etiam Cancellarius status, & eo absente, Prætor. Aduocatus, & Procurator fiscalis non habebunt votum decisium, sed tantummodo consultatiuum.

DE SIGNATVRA.



ABSENTIBVS Nobis ab hac Ciuitate Placentia, poterit Consilium expedire omnes Supplicationes, & commissiones Iustitiæ: & ad hunc effectum tribuimus dicto Consilio omnem authoritatem necessariam. Quacunque hebdomada commissionibus, & rescriptis expediendis, vacabunt die Veneris, vel alio quopiam die, qui ipsis commodior videbitur. Subscriptio sic facienda erit, De Mandato D.N. Ducis, Prætor, & Consilium Placen. Auditores Ciuiles proponent Supplicationes ciuiles. Cum ex Decreto Consilii, vel Nostro ascribetur supplicationi iustitiæ, Citetur pars: Iudex non propterea cessabit procedere in causa, nisi adiuncta fuerint hæc verba, Et cum suspensione negocii. Partes prout ipsis melius videbitur, instruent eum, cui Signatura committet vt referatur eius ipsi Signaturæ, quæ postea super supplicatis decerneret.

quod sibi videbitur rationabili. Non poterit tamen dictum Consilium expedire Supplicationes derogando, aut immutando id quod Nos concessissemus. Signaturam de gratia referuamus Nobis solis: & cum Placētia erimus, volumus vt quolibet die Veneris perficiatur tam de iustitia, quàm de gratia, cum interuentu Cancellarii status, & vnus ex Consilio tantū, hoc est, Prætoris, qui proponet omnes Supplicationes in dicta Signatura nostra: & aliorum, qui in Signatura interuenire consueuerunt. Et quoniam nostræ uoluntatis est in omnibus, quæ possumus, honorare Collegium Doctorum, volumus in Signatura tam Consilii, quàm Nostra, vt interueniat vnus ex Doctoribus Collegii, à nobis nominandus, qui quotannis mutetur, vt honores habeantur distributi, & qui vno anno interuenerit, habeat vacationis minimum annos duos. Vt omnes Commissiones, & Gratia, & Gratia, quæ erunt à Nobis subscriptæ, habeant in calce hoc, Vidit Cancellarius, manu ipsius Cancellarii: alioquin nihil valeant, & nullam fidem habeant in iudicio. Vt supplicationes de gratia delictorum, antequam proponantur, & expediantur ostendantur Procuratori fiscali generali, & eo absente, Procuratori fiscali particulari. Similiter illæ, quæ pertinent ad nostros redditus, ostendantur Magistris reddituum nostris. Item vt nulla concessio, & nulla actio, per quam alienabimus aliquid de nostro hoc statu, habeat effectum vllum antequam fuerit præsentata, admissa, & interinita à nostris Camerariis, hoc est, in Placētia illæ, quæ pertinebunt ad redditus nostros, & locos Placētinos, aut qui taxas soluunt in Placētia: in Parma illæ, quæ attinent redditus, & loca territorii Parmensis, aut quæ soluunt taxas in Parma. Vt non concedatur vlla gratia, & remissio aliquius delicti, nisi prius obtineatur pax à parte. Vt de homicidiis admissis, & vulneribus illatis animo deliberato interficiendi, nulla concedatur gratia, etiam si pax esset à parte obtenta. Vt non concedatur gratia vlla homicidii admissi in rixa, nisi transactis tribus annis. Vt cum erimus Parmæ, nullus Placētinus possit venire, & præsentare supplicationes de gratia: sed eas Placētiæ præsentet Prætori, qui tenebitur mittere ipsas in manum Cancellarii nostri, qui eas postea remittet in manum Prætoris, dandas partibus, quæ nobis supplicauerint. Vt nulla causa Ciuitatis, aut territorii Placē. aut locorū, quæ soluunt taxas in Placentia, possit committi Parmæ: & si partes essent

Placentini, maiorq; pars bonorum litigandorum essent in territorio Parmensi, aut acciderint alii similes casus, volumus vt causa remittatur, vbiius commune disponit. Vt in omnibus confirmationibus, nouis concessionibus, priuilegiis, infeudationibus, & in summa in quocunq; genere gratiæ, adiungatur semper illa clausula, Sine præiudicio Camera: Quæ si fuerit omiſſa, tamen semper intelligatur tanquam expressa. Vt non dicatur aliqua gratia facta à Nobis, Motu proprio, vel ex certa scientia, vel de plenitudine potestatis: in virtute harum clausularum expressarum in gratiis, nisi dictæ clausulæ, in rescripto fuerint scriptæ manu nostra. Vt quæcunq; derogatio, quam Nos facturi essemus his ordinibus, quibuslibet verbis specialibus, & quæ nominatim derogarent his capitulis, & ordinationibus, non probetur, nisi in ea erit scriptum manu nostra, Nostris de iudicium, & Consilii iurisdictione decretis non obstantibus. Vt in gratiis, & supplicationibus cuiuslibet generis, quæ à Consilio, aut à nobis fient ad instantiam partium, clausula, Necessariorum hic exprimendorum tenores, qualitatesq; pro expressis habentes: Sit nullius momenti, & roboris: & debeant qui nobis supplicabunt, exprimere omnia ea, de quibus ex iure mentionem facere tenetur: & sine cuius mentione, rescriptum, & gratia redditur subreptitia. Volumus item, vt omnes commissiones, supplicationes, & concessionec de gratia, aut de iustitia registrentur, & quæ à nobis subscribuntur, sint obſignatæ Sigillo nostro: & expeditæ à Consilio, Sigillo Consilii. Vt registrū commissionum, quæ expediuntur à Consilio in litibus, remaneat, & stet apud Secretarium eiusdem Consilii. Regi strū vero gratiarum, priuilegiorum, decretorum, commissionum de iustitia, quæ expediuntur à nobis, sit apud Cancellarium status, vnacum Sigillo, quo nos utemur in huiusmodi expeditionibus de iustitia, & de gratia. Vt Cancellarius habeat duos libros, in quorum altero registrentur expeditiones Placētinas, & commissiones de iustitia: in altero gratiosæ, & quæcunq; aliæ. Et postremo finito vno libro, Secretarius Consilii, & Cancellarius, teneantur reponere eum in Archiuio, quod à nobis destinabitur.

Dat. Parmæ in Palatio nostræ solitæ residentię, die primo Ianuarii. M D LVIII.

OCTAVIUS FARNESIVS DVX:
LOCVS SIGILLI.

Io. Bap. Picus Secret.

Vidit Io. Antonius.



V41
1542760



LIII
H
21





109 L 1
✱
✱
✱

